

8. Safarov, B. (2022). O'zbekistonning turizm salohiyati va xalqaro hamkorlikning ahamiyati. *Taraqqiyot yo'li jurnali*, 4.
9. Madaminova, G. A. (2024). O'zbekistonda turizm sektorlarini rivojlantirishda davlat idoralari, mahalliy hamjamiyat va xalqaro tashkilotlarning roli. O'zbekiston Xalqaro Islom Akademiyasi.
10. O'zbekiston Respublikasi Turizm qo'mitasi rasmiy sayti. www.uzbektourism.uz.
11. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi hisobotlari. www.mf.uz.
12. UNWTO (United Nations World Tourism Organization) hisobotlari. www.unwto.org.
13. O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va turizm vazirligi ma'lumotlari. www.culture.uz.

MAMLAKATIMIZGA XORIJIY TASHRIF BUYURUVCHILAR UCHUN TURIZM OB'EKTLARIMIZNING AHAMIYATINI O'RGANISH VA TAKOMILLASHTIRISH

Solixo'jayev Saidxo'ja Akmalxo'ja o'g'li

solixojayevsaidxoja@gmail.com

Qo'qon universiteti 1-kurs iqtisodiyot yo'nalishi magistranti

Abdullajonov Davronjon Shokirjon o'g'li

Qo'qon universiteti Xalqaro turizm va iqtisodiyot kafedrasida o'qituvchisi

abdavron94@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu tezisdagi O'zbekistonning turizm sohasidagi imkoniyatlari va xorijiy turistlar uchun jozibadorligini oshirishga qaratilgan tadbirlar, strategiyalar va takliflar o'rganiladi. Mamlakatimizda turizm ob'ektlari va xizmatlarini rivojlantirish, xorijiy turistlarga qulay sharoitlar yaratish, ularning ehtiyojlarini inobatga olish, va turizm infratuzilmasini takomillashtirishning zaruriyati ko'rsatiladi. Bundan tashqari, turizm ob'ektlarining madaniy, tarixiy va ekologik ahamiyati, ularning global turizm bozorida o'rin egallashi uchun kerakli strategiyalar va metodlar tahlil qilinadi. Ushbu ishning maqsadi, O'zbekiston turizm ob'ektlarini xorijiy turistlar uchun yanada jozibali qilish va mamlakatni dunyo turizm xaritasiga yanada mustahkam joylashtirishdir.

Kalit so'zlar: Infratuzilma, barqaror turizm, madaniy meros, xorijiy turistlar, ob'ektlar.

Kirish: O'zbekistonda turizm sohasining jadal rivojlanishi mamlakatning iqtisodiy o'sishiga katta hissa qo'shmoqda. Tabiat, tarixiy yodgorliklar, madaniy meros va mehmondo'stlik kabi jihatlari O'zbekistonni dunyodagi jozibador sayyohlik yo'nalishlaridan biriga aylantirish uchun yetarli salohiyatga ega. Xususan, Samarqand, Buxoro, Xiva kabi tarixiy shaharlarda joylashgan arxitektura yodgorliklari va O'zbekistonning tabiiy go'zalliklari xorijiy turistlar uchun juda katta qiziqish uyg'otadi. Shuningdek, mamlakatimizning milliy va folklor merosi, qadimiy an'analari va zamonaviy yondashuvlar bilan birgalikda sayohatchilarni o'ziga tortadi. Turizm sohasida O'zbekistonning yuksalishi uchun, turizm ob'ektlarini takomillashtirish, ularni dunyo standartlariga moslashtirish va xorijiy turistlar uchun jozibador qilish zarurati tobora ortmoqda. Xorijiy sayyohlarning mamlakatimizga qiziqishi faqatgina mamlakatning tarixiy va madaniy merosiga qaramasdan, balki turizm infratuzilmasining rivojlanishi, mehmonxonalarning sifatli xizmat ko'rsatishi va yangi turizm turlari, masalan, ekoturizm, tibbiy turizm va aventuristik turizm kabi sohalarda innovatsion yondashuvlarni taqdim etish bilan ham to'g'ridan-to'g'ri bog'liqdir.

Shu bilan birga, O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda ko'plab muammolar mavjud, jumladan, turizm infrastrukturasining rivojlanmaganligi, ba'zi ob'ektlarning konservatsiya qilishdagi zaifliklari, xalqaro tan olinmagan xizmat ko'rsatish darajasi va umuman olganda mamlakatni global turizm bozoriga integratsiya qilishdagi ba'zi qiyinchiliklar mavjud. Ushbu holatlarni bartaraf etish va O'zbekistonni xorijiy turistlar uchun jozibador qilish, shuningdek, turizmni barqaror ravishda rivojlantirish uchun keng qamrovli chora-tadbirlar talab etiladi.

Ushbu tezisning maqsadi, O'zbekistonning turizm ob'ektlarini xorijiy turistlar uchun jozibador qilish va ularni global turizm bozorida tanitish uchun zarur bo'lgan strategiyalarni ishlab chiqishdir. Ushbu ishda mamlakatimizdagi mavjud turizm ob'ektlarining jozibadorligini

baholash, mavjud infratuzilmani takomillashtirish va xorijiy turistlarni jalb qilish uchun innovatsion yondashuvlarni taklif etish masalalari muhokama qilinadi. Shuningdek, O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda ekologik, ijtimoiy va iqtisodiy jihatlarni birlashtirgan barqaror rivojlanish modeli ko'rib chiqiladi.

Asosiy qism: O'zbekistonda turizm ob'ektlarining jozibadorligi, ularning tarixiy, madaniy, ekologik va tabiiy qiymati bilan bevosita bog'liq. Mamlakatimizda bir nechta xalqaro ahamiyatga ega bo'lgan ob'ektlar mavjud bo'lib, ular dunyo turizm xaritasida o'z o'rnini egallaydi. Tarixiy yodgorliklar va madaniy meros: O'zbekistonning qadimiy shaharlarida joylashgan tarixiy ob'ektlar xorijiy turistlar uchun jozibador bo'lgan asosiy nuqtalar hisoblanadi. Samarqandning Registon maydoni, Buxorodagi Ark qal'asi, Xiva shahridagi Ichan-Qal'a komplekslari, Shahrisabzdagi Amir Temur maqbarasi — bular O'zbekistonning dunyoviy madaniyatiga qo'shgan ulkan hissasi sifatida e'tirof etilgan yodgorliklardir. Ushbu ob'ektlar UNESCOning Jahon merosi ro'yxatiga kiritilgan bo'lib, dunyo bo'ylab sayohatchilarni jalb qiladi. Tabiat va ekologik turizm: O'zbekistonning tabiiy go'zalliklari ham xorijiy turistlarni jalb qilishda muhim rol o'ynaydi. Buxoro va Samarqand viloyatlaridagi o'rmonlar, Farg'ona vodiysidagi tog'lar va jazirama cho'llar, Zarafshon daryosi bo'yidagi tabiiy manzaralar — bular ham ekologik turizmni rivojlantirishda katta imkoniyatlar yaratadi. Ekologik turizm, o'z navbatida, O'zbekistonning yashil infratuzilmasini takomillashtirishni va tabiiy resurslarni saqlashni talab qiladi.

O'zbekiston turizmida xorijiy turistlarga xizmat ko'rsatishning muhim jihatlari bor. Turistlarning tajribasi nafaqat ob'ektlarning go'zalligi, balki ular uchun taqdim etilayotgan xizmatlarning sifati va qulayligi bilan ham bog'liqdir. Turizm ob'ektlarini takomillashtirish va turistlar uchun yanada jozibador qilishning ba'zi yo'llari quyidagilardan iborat Infratuzilmani rivojlantirish: O'zbekistonda mehmonxona infratuzilmasi hali to'liq rivojlanmagan. O'zbekiston turizmida mehmonxonalarning sifatli xizmat ko'rsatishi, ularning xalqaro standartlarga javob berishi, turistlarning qolish sharoitlarini yaxshilash zarur. Samarqand va Toshkent kabi katta shaharlarda zamonaviy mehmonxonalar va dam olish joylarining ko'payishi bu yo'nalishda muhim qadamlardir. Biroq, kichik shaharlar va tarixiy ob'ektlarga yaqin hududlarda ham mehmonxonalarning sifati oshirilishi kerak. Transport infratuzilmasi: Xorijiy turistlar uchun qulay transport tizimi yaratish zarur. Yaxshi yo'l tarmog'i, ichki aviasiya va jamoat transporti O'zbekistonning turistik jozibadorligini oshiradi. Xorijiy sayyohlar uchun O'zbekistonga qulay va tez yetib borish imkoniyatlarini yaratish — bu mamlakatimizni global turizm bozorida raqobatbardosh qiladi. Hozirgi kunda Toshkent va Samarqand o'rtasidagi temir yo'lni modernizatsiya qilish va aviayo'nalarning ortishi bu borada ijobiy natijalar ko'rsatmoqda. Xizmatlar va tajriba: Xorijiy turistlar uchun nafaqat tashrif buyuriladigan joylar, balki ularni kutib olish va xizmat ko'rsatish ham muhimdir. Milliy an'analarni, mehmondo'stlikni va o'ziga xos madaniy tajribalarni taqdim etish orqali turistlarga yodgorliklarni ko'rishdan ko'ra ko'proq qiymat yaratish mumkin. Madaniy dasturlar, konsertlar, xalq san'ati va taomlar, xususan, o'zbek oshxonasi turistlarga juda qiziqarli bo'lishi mumkin. Shuningdek, sayohat davomida mehmonlarga tarixiy ma'lumotlarni taqdim etish, mutaxassislar tomonidan amalga oshiriladigan sayohat turlari, ekskursiyalarni tashkil etish orqali turistlarning tajribasini yanada boyitish mumkin.

Turizm sohasidagi muvaffaqiyatlarning asosi sifatli kadrlar tayyorlashga bog'liq. O'zbekiston turizmida xizmat ko'rsatuvchi xodimlarning malakasi, mehmonlar bilan ishlashdagi tajribasi va madaniy an'analarimizni anglashi muhim ahamiyatga ega. Shuning uchun, turizm sohasida yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash uchun oliy o'quv yurtlari va maxsus kurslar tashkil etilishi zarur. Turizmni rivojlantirishga yo'naltirilgan ta'lim dasturlari, sayyohlar uchun xizmat ko'rsatish standartlari, madaniy merosni saqlash bo'yicha mutaxassislarni tayyorlash nafaqat milliy darajada, balki xalqaro miqyosda ham muvaffaqiyat keltirishi mumkin. Shuningdek, turizmning turli tarmoqlarida, masalan, ekologik turizm, tibbiy turizm, sarguzasht turizmiga oid mutaxassislar tayyorlash zarurati mavjud.

Turizmning muvaffaqiyatli rivojlanishi mahalliy aholi bilan hamkorlikka bog'liqdir. Mahalliy aholining turizmga nisbatan ijobiy munosabati, ular tomonidan sayyohlarni mehmon qilish madaniyati va turistlarga xizmat ko'rsatish darajasi, umumiy turizm tajribasini ta'sir qiladi. Mahalliy xalqlarni turizmning foydalari haqida ma'lumot berish, ularni turizm sohasining bir qismi sifatida jalb qilish, iqtisodiy va madaniy jihatdan manfaaddor qilish muhimdir. Mahalliy jamoatlarni turizmga tayyorlash, ularni yangi imkoniyatlar va ish o'rinlari yaratishga undash, shuningdek, sayyohlar bilan muloqotda to'g'ri madaniy odoblarni ta'minlash uchun ta'lim dasturlari va treninglar o'tkazish lozim. Bu, ayniqsa, kichik shaharlarda va qishloq joylarida, sayohatga oid madaniyatning rivojlanishi uchun juda muhimdir.

Barqaror turizmning ijtimoiy ta'siri ham katta ahamiyatga ega. Turizmni rivojlantirishda ijtimoiy jihatlar, xususan, mahalliy aholi uchun yangi ish o'rinlarini yaratish va turizmdan olinadigan daromadlarni teng taqsimlash muhim omillardan biridir. Barqaror turizmni rivojlantirish orqali ijtimoiy tengsizlikni kamaytirish va yangi ish o'rinlarini yaratish mumkin. O'zbekistonning turistik shaharlarida mehmonxona, restoran, transport va boshqa sohalarda ishlovchi yangi ishchi kuchlarini tayyorlash, ayniqsa, o'rta va kichik biznesni rivojlantirishga yordam beradi. Turizmning ijtimoiy ta'siri, shuningdek, madaniy merosni saqlash va mahalliy an'analarni mustahkamlashda ham sezilarli. Sayyohlar bilan muloqotda bo'lgan mahalliy jamoalar o'z madaniyatini yanada ko'proq bilib, qadrlashadi. Turizm sohasidagi barqaror rivojlanish, ijtimoiy adolatni ta'minlashga va iqtisodiy o'sishning har bir qatlamiga ta'sir qilishga imkon beradi.

O'zbekistonni xorijiy turistlarga yanada jozibador qilish uchun, faqat tarixiy ob'ektlar va tabiiy manzaralar bilan cheklanmasdan, yangi turizm turlarini ham rivojlantirish kerak. Masalan, O'zbekistonning ko'plab hududlari tibbiy turizm uchun katta imkoniyatlarga ega. Samarqand, Toshkent va Buxoro kabi shaharlarda spa va sanatoriylarga ega bo'lish turistlarni jalb qilish uchun qulay bo'ladi. Bundan tashqari, yurtimizda ma'lum bir o'lkalar, qishloqlar yoki shaharlarga oid o'ziga xos turizm turlari mavjud. Masalan, o'zbekcha mehmonxona, o'zbek oshxonasi, milliy san'at va hunarmandchilik ko'rgazmalarini tashkil etish, jahon bozorida boshqa mamlakatlarning turizm xizmatlari bilan raqobat qilish imkoniyatlarini oshiradi.

Ekologik turizmning rivojlanishi O'zbekistondagi turizmni barqaror qilishning yana bir muhim yo'nalishi hisoblanadi. Ekoturizm, tabiiy resurslarni asrash va odamlarning tabiatga bo'lgan salbiy ta'sirini kamaytirish uchun muhim strategiyadir. O'zbekistonning ko'plab hududlarida, masalan, Chimgan tog'lari, Nurata, Badai-Tugay o'rmonlari, Amudaryo va Sirdaryo deltalarida tabiiy muhitni asrash va ekologik toza turizmni rivojlantirish mumkin. Ekologik turizmni rivojlantirish orqali mahalliy aholi uchun yangi ish o'rinlari yaratish, tabiatni saqlash va turistlarga ekologik ma'lumotlar taqdim etish mumkin. O'zbekistonning turizm infratuzilmasini rivojlantirishda ekologik jihatlarni birinchi o'ringa qo'yish, uzoq muddatda turizm sohasining barqaror o'sishiga yordam beradi.

Bugungi kunda, raqamli texnologiyalar va internetning o'sishi turizmni rivojlantirishda muhim vositaga aylanmoqda. O'zbekiston uchun xorijiy turistlarni jalb qilishda innovatsion yondashuvlarni qo'llash zarurati kuchaymoqda. Quyidagi strategiyalarni amalga oshirish, O'zbekistonni global turizm bozorida tanitishga yordam beradi: Raqamli turizm va e-turizm: Internet va raqamli texnologiyalar turizm sohasida xizmat ko'rsatishni yanada osonlashtiradi. Xorijiy turistlar sayohatlarini onlayn tarzda rejalashtirishi, turistik ob'ektlarni onlayn tarzda ko'rishi va tashrif buyuradigan joylar haqida ma'lumot olishi uchun zamonaviy veb-saytlar, mobil ilovalar va platformalar yaratish zarur. Bu turistlarga qulaylik yaratadi va mamlakatga tashrif buyurishni osonlashtiradi. Marketing va brend yaratish: O'zbekistonni global turizm xaritasida tanitish uchun samarali marketing strategiyalari talab etiladi. Brend yaratish, ijtimoiy tarmoqlar orqali turizmni targ'ib qilish va boshqa xalqaro reklama strategiyalarini qo'llash mamlakatning turistik jozibadorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonning "Ipak yo'li" va tarixiy shaharlari bilan bog'liq brendlar yaratish orqali xorijiy turistlarga mamlakatning o'ziga xosligini taqdim etish mumkin.

Ekologik turizm va madaniy merosni saqlash — O'zbekistonning turizm sohasidagi kelajakdagi muvaffaqiyatining muhim qismidir. Turizm ob'ektlarini saqlash va ekologik ta'sirni minimalizatsiya qilish uchun quyidagi tadbirlarni amalga oshirish lozim: Madaniy va tarixiy ob'ektlarni konservatsiya qilish: Turizm rivojlanayotgan sari, qadimiy yodgorliklar va tarixiy joylarning saqlanishi dolzarb masala bo'lib qolmoqda. Madaniy merosni saqlash va uni kelajak avlodlarga yetkazish uchun davlat va xususiy sektorda keng ko'lamli konservatsiya ishlari olib borilishi zarur. Ekologik turizmni rivojlantirish: Yashil turizmni rivojlantirish, sayyohlar uchun tabiiy manzaralar va ekologik sayohatlarni tashkil etish, bu orqali o'zbek tabiatini saqlash va turistlarga yangi, toza va ekologik turizm tajribasini taqdim etish mumkin.

Xulosa: O'zbekistonning turizm sohasidagi rivojlanishi va xorijiy turistlar uchun jozibadorligini oshirish bo'yicha amalga oshirilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mamlakatda mavjud tarixiy, madaniy va tabiiy resurslar turizmni jadal rivojlantirish uchun katta salohiyatga ega. Biroq, turizm ob'ektlarini yanada jozibador qilish va xorijiy sayyohlarni jalb etish uchun bir qancha chora-tadbirlar va innovatsion yondashuvlar talab etiladi.

Birinchidan, turizm ob'ektlarining saqlanishi va ularning sifatli xizmatlar bilan ta'minlanishi muhim ahamiyatga ega. Tarixiy yodgorliklarni saqlash, ekologik turizmni rivojlantirish va zamonaviy infratuzilmani takomillashtirish orqali mamlakatimizni dunyo turizm xaritasida raqobatbardosh qilish mumkin. Turizm sohasida mehmonxona infratuzilmasini rivojlantirish, transport tizimini yaxshilash va xizmat ko'rsatish darajasini oshirish sayyohlarning mamlakatga bo'lgan qiziqishini orttiradi.

Ikkinchidan, xorijiy turistlarni jalb etish va mamlakatning global turizm bozorida tanitilishi uchun zamonaviy raqamli marketing vositalari va brend yaratish strategiyalarini qo'llash zarur. O'zbekistonning tarixiy ob'ektlarini va madaniy merosini yanada kengroq targ'ib qilish, shuningdek, ekologik turizm va yashil infratuzilmani rivojlantirish orqali turizmni barqaror va ekologik jihatdan to'g'ri yo'nalishda rivojlantirish mumkin.

Ushbu takliflar va strategiyalar amalga oshirilgan taqdirda, O'zbekiston dunyo turizmida o'z o'rnini yanada mustahkamlab, xorijiy turistlar uchun jozibador va xavfsiz sayohat manziliga aylanadi. O'zbekistonning tarixiy merosi va tabiiy go'zalliklari, birgalikda ilg'or turizm infratuzilmasi va ekologik yondashuvlar bilan, mamlakatni sayyohlik markaziga aylantirish uchun katta imkoniyatlar yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Umarov, O. (2023). O 'ZBEK TURIZMNING IQTISODIYOTDA TUTGAN O 'RNI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 234-236.
2. Omonjon, U. (2023). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TURIZIMNI RIVOJLANTIRISHDA FESTIVALLARNING O 'RNI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 306-309.
3. Yakubovich, R. K. (2025, January). THE ESSENCE OF CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT SYSTEMS, DEVELOPMENT THEORIES. In *International Conference on Economics, Finance, Banking and Management* (pp. 102-111).
4. Yakubovich, R. K. (2025, January). FACTORS INFLUENCING CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT STRATEGIES IN SMALL BUSINESS OPERATIONS AND THEIR SPECIFIC CHARACTERISTICS. In *International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences* (pp. 44-51).
5. Mirzakhmedovich, B. K., Erkinovich, Z. G., Jurabayevich, S. N., Djumaevich, B. A., Yakubovich, R. K., & Khamidullayevna, S. U. (2024). ISSUES OF LOGISTICS DEVELOPMENT IN TOURISM. *International Journal Of Management And Economics Fundamental*, 4(11), 65-75.
6. Rasulov, X. Y. (2024). O 'ZBEKISTON TURIZM SANOATIDA MADANIY TURIZMNING O 'RNI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 12, 71-76.